

УДК 343.123.1

DOI <https://doi.org/10.32782/ln.2020.12.18>

Матвійчук В. О.

аспірант кафедри кримінального процесу Національної академії внутрішніх справ

ORCID ID: 0009-0008-1127-947X

СЛІДЧІ (РОЗШУКОВІ) ДІЇ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ДІЗНАННЯ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ ПО КРИМІНАЛЬНИМ ПРОСТУПКАМ

З метою ефективного функціонування інституту дізнання, до кримінального процесуального законодавства України були внесені зміни та доповнення, що стосуються процедури кримінального провадження щодо кримінальних проступків [1]. Так, відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» (2018), в Україні з 1 липня 2020 року запроваджено інститут кримінальних проступків. У зв'язку з цим, в умовах сьогодення, відповідно до КПК України, досудове розслідування кримінальних правопорушень здійснюється у формі досудового слідства, а кримінальних проступків – у формі дізнання [2].

Проведення досудового розслідування у кримінальних провадженнях по кримінальних проступкам неможливе без проведення слідчих (розшукових) дій (СРД), які є основним способом отримання і перевірки доказів й спрямовані на отримання (збирання) доказів або перевірку вже отриманих доказів у конкретному кримінальному провадженні (ч. 1 ст. 223 КПК України). У теорії кримінального процесуального права СРД є основним способом збирання доказів [3], основним засобом формування доказів [4], основним способом отримання доказів стороною обвинувачення під час досудового розслідування [5], основним способом отримання доказів або перевірки вже отриманих доказів у кримінальному провадженні [6], основним засобом доказування [7], основним засобом всебічного, повного та неупередже-

ного дослідження всіх обставин кримінального провадження, досягнення його завдань [8; 9] тощо.

Метою СРД є пошук, виявлення (встановлення), вилучення й закріплення фактичних даних і відомостей про їх джерела для отримання доказів у кримінальному провадженні або перевірки вже отриманих доказів. Водночас слід враховувати той факт, що СРД не лише направлені на пошук певних матеріальних об'єктів, а й на розшук відповідних осіб, на що, власне, звертає увагу законодавець, формулюючи приписи ч. 5 ст. 280 КПК України, де вказується, що після зупинення досудового розслідування проведення СРД не допускається, крім тих, які спрямовані на встановлення місцезнаходження підозрюваного [10, с. 82].

Важливість проведення до початку досудового розслідування, тобто до внесення відомостей до ЄРДР, невідкладних СРД обумовлюється необхідністю визнання їх результатів в майбутньому кримінальному провадженні та можливістю їх використання як доказів.

Відповідно ст. 40-1 КПК України, дізнавач під час проведення дізнання користується повноваженнями слідчого. Дізнавач несе відповідальність за законність і своєчасність проведення дізнання й уповноважений:

«...2) проводити огляд місця події, опитувати осіб, вилучати знаряддя та засоби вчинення правопорушення, речі й документи, що є безпосереднім предметом кримінального проступку, або виявлені під час затримання, особистого огляду або огляду речей, а також проводити слідчі (розшукові) дії та негласні

слідчі (розшукові) дії у випадках, установлених КПК України;

3) доручати проведення слідчих (розшукових) дій і негласних слідчих (розшукових) дій у випадках, установлених КПК України, відповідним оперативним підрозділам;

4) звертатися за погодженням із прокурором до слідчого судді з клопотаннями... про проведення слідчих (розшукових) дій...» [1; 11].

Вичерпний перелік СРД закріплено в главі 20 КПК України, у якій визначено такі види СРД:

1) допит: свідка, потерпілого, підозрюваного, одночасний допит двох чи більше вже допитаних осіб (ст. 224); свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні (ст. 225); малолітньої або неповнолітньої особи (ст. 226); у режимі відеоконференції під час досудового розслідування (ст. 232) [1].

Насамперед, необхідно звернути увагу на проблеми правової регламентації застосування такого різновиду допиту як допит свідка, потерпілого під час досудового розслідування в судовому засіданні (ст. 225 КПК України).

Процесуальний порядок організації та проведення допиту на стадії досудового розслідування закріплено у ст. ст. 65, 95–97, 133, 223–226, 232, 256 КПК України [1]. Зі всього бюджету часу, що витрачається дільником на проведення цієї СРД, припадає понад 85 % [12]. На основі узагальнення матеріалів кримінальних проваджень можна констатувати, що проведення допиту становить 100 % від загальної кількості проведених інших СРД. Важливість саме цієї СРД обумовлена тим, що інформація, яка отримується під час допиту, охоплює значну кількість чинників, які дозволяють дільникові оцінити та використовувати їх у процесі розслідування й за допомогою чого можливо встановити наявність чи відсутність події кримінального правопорушення, ступінь винуватості особи та інші обставини, що відповідно до ст. 91 КПК України підлягають доказуванню [13]. Для дільника пока-

зання допитуваного – джерело доказів, а для підозрюваного та обвинувачуваного – спосіб захисту від висунутої проти них підозри або пред'явленого обвинувачення. У такому розумінні допит має характер боротьби інтересів сторін, що беруть у ньому участь, та означає, насамперед, протидію, яку слідчому потрібно долати [14, с. 3].

КПК встановлює, що за загальним правилом, допит проводиться за місцем досудового розслідування, а всі інші випадки потребують погодження із особою, що допитується. Буквальне тлумачення цих положень дає підстави стверджувати, що для того, щоб дільнику провести допит у своєму кабінеті, необхідне погодження, особи, що допитується. Це пояснюється тим, що кабінет не належить безпосередньо до змісту досудового розслідування. У зв'язку з цим ч. 1 ст. 224 КПК України (Допит) запропоновано викласти у такій редакції: «1. Допит проводиться в службовому приміщенні органу, де працює особа, яка проводить допит, або в іншому місці за погодженням із особою, яку мають намір допитати.

Допит особи, яка знаходиться на лікуванні в закладі охорони здоров'я, здійснюється за згодою лікаря, про отримання якої зазначається в протоколі.

Кожна особа допитується окремо, без присутності інших осіб, які вже були допитані або яких мають намір допитати, за виключенням випадків, встановлених частиною дев'ятої статті 224 цього Кодексу».

У контексті предмету дослідження, варто також звернути увагу на закріпленій в ст. 225 КПК України допит свідка, потерпілого, у тому числі одночасний допит двох чи більше вже допитаних осіб, під час досудового розслідування у судовому засіданні. Як передбачено законодавством, вказаний допит проводиться з дотриманням правил проведення допиту під час судового засідання, а, отже, хід і результати його проведення фіксуються у журналі судового засідання (ст. 108 КПК України), який ведеться і підписується секретарем судового засідання.

Окрім того, як передбачено ст. 103 КПК України, процесуальні дії окрім протоколу на носіїв інформації, на яких за допомогою технічних засобів зафіксовані процесуальні дії, можуть фіксуватися у журналі судового засідання. Саме з запровадженням можливості такого допиту у судовому засіданні стає зрозумілим, що проведення останнього здійснюється слідчим суддею, тоді як фіксація ходу і результатів його проведення – секретарем судового засідання. Іншим суттєвим моментом проведення вказаного допиту в судовому засіданні на досудовій стадії є питання щодо долучення його результатів до матеріалів кримінального провадження, адже його фіксація здійснюється в журналі судового засідання, який зберігається в суді. На підставі вищевикладеного вважається необхідним отримувати завірену належним чином копію з журналу судового засідання, в якому зафіксовано зазначений допит, для її доручення до матеріалів кримінального провадження на рівні з протоколами СРД;

2) пред'явлення для впізнання: особи – за фотознімками, матеріалами відеозапису, за голосом, ходом, позавізуально (ст. 228), речей (ст. 229), осіб чи речей у режимі відеоконференції під час досудового розслідування (ст. 232) [1]. Така СРД проводиться дізнавачем у процесуальній формі, визначеній законом, метою її є пред'явлення свідку, потерпілому, підозрюваному або обвинуваченому об'єкта для встановлення його ідентичності, схожості, повної або часткової відмінності від того об'єкта, який свідок, потерпілий, підозрюваний або обвинувачений спостерігав раніше за певних обставин, на які він вказав під час допиту (ст. 224 КПК України).

У другому реченні чинної редакції ч. 6 ст. 228 КПК України вжито неправильну синтаксичну конструкцію: виключити можна можливість «чогось», а не «у чомусь», а саме: «...6. За необхідності впізнання може провадитися за фотознімками, матеріалами відеозапису з додержанням вимог, зазначених у частинах першій і другій цієї статті. Проведення впізнання за фотознімками, мате-

ріалами відеозапису виключає *можливість подальшого* пред'явлення особи для впізнання»;

3) обшук (ст. 234–236) [1]. Обшук – СРД примусового характеру, яка полягає в цілеспрямованому обстеженні приміщень, будівель і ділянок місцевості, що знаходяться у власності обшукуваного, його близьких родичів, іншої фізичної або юридичної особи, а також обшук особи з метою виявлення та фіксації відомостей про обставини вчинення кримінального правопорушення, відшукування знаряддя кримінального правопорушення або майна, яке було здобуте внаслідок його вчинення, і встановлення місцезнаходження розшукуваних осіб.

4) огляд: місцевості, приміщення (зокрема житла чи іншого володіння особи), речей і документів (ст. 237), огляд місця події (ч. 3 ст. 214) [1].

На сьогодні КПК містить положення, які не дозволяють повною мірою здійснювати роботу з ефективного збирання доказів та виконувати завдання кримінального провадження, передбачені ст. 2 КПК України, щодо забезпечення швидкого розслідування з тим, щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності. Насамперед, це стосується огляду житла чи іншого володіння особи, оскільки відповідно до положень КПК здійснюється згідно з правилами, передбаченими для обшуку житла чи іншого володіння особи, тобто лише на підставі ухвали слідчого судді (ч. 2 ст. 234 КПК України). При цьому добровільна згоди особи, яка є власником майна, не звільняє дізнавача від зобов'язання звернення до слідчого судді з клопотанням про отримання ухвали. Тому пропонуємо ч. 2 ст. 236 КПК України викласти у такій редакції: «2. *Огляд, що проводиться в житлі чи іншому володінні особи, здійснюється за добровільною згодою хоча б однієї особи, яка ними володіє, або на підставі ухвали слідчого судді за клопотанням прокурора, слідчого чи дізнавача, погодженого прокурором, яке подається та розглядається*

в порядку, передбаченому цим Кодексом, для розгляду клопотань про проведення обшуку в житлі чи іншому володінні особи.

Огляд місця події у житлі чи іншому володінні особи у невідкладних випадках, пов'язаних із врятуванням життя особи та майна чи з безпосереднім переслідуванням особи, яка підозрюється у вчиненні злочину, а також за згоди хоча б однієї особи, яка ним володіє, а так само у разі відсутності цієї особи або неможливості отримати від неї згоду на проведення невідкладного огляду місця події, проводиться за мотивованою постановою дізнавача, слідчого або прокурора. У випадку, якщо огляд проведено без згоди хоча б однієї особи, яка ним володіє, прокурор, слідчий, дізнавач за погодженням із прокурором зобов'язаний не пізніше двадцяти чотирьох годин після проведення таких дій звернутися з клопотанням про проведення огляду до слідчого судді. Слідчий суддя розглядає таке клопотання згідно з вимогами статті 234 цього Кодексу, перевіряючи, крім іншого, чи дійсно були наявні підстави для огляду житла чи іншого володіння особи у невідкладному порядку. Якщо прокурор відмовиться погодити клопотання про огляд або слідчий суддя відмовить у задоволенні клопотання про огляд, встановлені внаслідок такого огляду докази є недопустимими, а отримана інформація підлягає знищенню в порядку, передбаченому статтею 255 цього Кодексу».

5) слідчий експеримент (ст. 240) [1]. Слідчий експеримент – СРД, яку проводить дізнавач або прокурор у встановленому законом порядку шляхом відтворення дій, обстановки, обставин певної події, проведення необхідних дослідів чи випробувань з метою перевірки й уточнення відомостей, які мають значення для встановлення обставин кримінального правопорушення. Підстави проведення: результати проведення СРД, що потребують перевірки й уточнення відомостей, які мають значення для встановлення обставин кримінального правопорушення. Слідчий експеримент, що проводять у житлі чи іншому володінні особи, здій-

снюють лише за добровільною згодою особи, яка ними володіє, або на підставі ухвали слідчого судді за клопотанням дізнавача, погодженого з прокурором, або прокурора [11].

6) освідування особи (ст. 241) [1]. Однією із СРД є освідування особи, яка проводиться дізнавачем з метою виявлення на тілі підозрюваного, свідка чи потерпілого слідів кримінального правопорушення або особливих прикмет, якщо для цього не потрібно проводити судово-медичну експертизу. Освідування проводиться на підставі постанови прокурора та за необхідності, за участю судово-медичного експерта або лікаря. На наш погляд, рішення про проведення освідування, що фіксується у відповідній постанові, має приймати особа, яка проводить досудове розслідування. Саме цей підхід забезпечить економію часу та є ефективним у кримінальному провадженні. Натомість, якщо особа, яка проводить розслідування буде звертатися до іншої посадової особи за дозволом на проведення освідування, це спричинить затягування часу, що може призвести до втрати доказів. Звертатися за таким дозволом було б доречним при необхідності проведення лише примусового освідування, ураховуючи гарантування під час застосування заходів процесуального примусу законних прав осіб, інтересів яких стосується ця процесуальна дія. Тож винесення постанови про проведення освідування виключно прокурором (ст. 241 КПК України), на наше переконання, не відповідає вимогам практики, призводить до затягування часу проведення цієї СРД та нічим себе не виправдовує. Також це положення є зовсім логічним, оскільки фактично слідчий вимушений в будь-якому випадку отримувати дозвіл прокурора на проведення освідування, а потім пропонувати особі добровільно пройти освідування.

7) залучення експерта для проведення експертизи (ст. 242–244) та отримання зразків для експертизи (ст. 245) [1]. Дізнавачу слід ураховувати, що, відповідно до ст. 300 КПК України, дізнавач уповноважений отримувати

висновок спеціаліста, що має відповідати вимогам до висновку експерта. Відповідно до ст. 298-4 КПК України, у разі незгоди з результатами медичного освідування або висновком спеціаліста особа протягом 48 год має право звернутися до дізнавача або прокурора з клопотанням про проведення експертизи. У такому разі дізнавач або прокурор зобов'язаний звернутися до експерта для проведення експертизи з дотриманням правил, передбачених КПК України.

Процесуальними документами оформлення СРД є доручення – процесуальний документ дізнавача, складений виключно в письмовій формі відповідно до ст. 41 КПК України, який зобов'язує оперативні підрозділи провести СРД та (або) НСРД, визначені в дорученні; протокол – процесуальний документ, у якому фіксують перебіг і результати проведення процесуальної дії. У випадку фіксування процесуальної дії під час досудового розслідування за допомогою технічних засобів про це зазначають у протоколі; постанова – процесуальне рішення слідчого, дізнавача, прокурора, яку виносять у випадках, передбачених КПК України, а також коли дізнавач визнає це за необхідне. Постанова містить вступну, мотивувальну та резолютивну частини (ч. 5 ст. 110 КПК України); клопотання – це звернення дізнавача (погоджується з прокурором) до прокурора, слідчого судді про надання дозволу на проведення визначених КПК України процесуальних дій або застосування заходів забезпечення кримінального провадження, які розглядаються у визначеній КПК України строк, а щодо проведення НСРД визначено процесуальну форму такого клопотання.

Слід зазначити, що зміст протоколу СРД залежить від її характеру, у той же час, законодавцем визначено єдині вимоги що висувуються до обов'язкових реквізитів та змісту протоколу будь-якої СРД (ч. 3 ст. 104 КПК України) [1].

Перелік обов'язкових елементів протоколу детально нами розглядатись не буде у зв'язку

з їх закріпленням у законодавчі нормі, у той же час варто зазначити на ряд неточностей та прогалин, на нашу думку, щодо нормативних вимог до змісту протоколу СРД.

Так, перш за все, слід вказати, що до обов'язкових реквізитів вступної частини протоколу не віднесено необхідність зазначення дати проведення СРД, тоді як однією з обов'язкових умов проведення СРД є момент, з якого можливе їх проведення (з моменту внесення відомостей до ЄРДР, окрім випадків, передбачених КПК України) та момент, в який не можливо (у випадку зупинення провадження на підставі ст. 280 КПК України) або до якого можливо їх провадження у конкретному кримінальному провадженні (до моменту відкриття матеріалів кримінального провадження у порядку ст. 290 КПК України) [1]. Тому, безумовно, до обов'язкових реквізитів вступної частини протоколу слід віднести вказівку про необхідність зазначення дати проведення СРД, а не обмежуватись загальним формулюванням «час» проведення СРД. На думку С. М. Карпіки, досить неточною є законодавча конструкція щодо необхідності зазначення у протоколі часу проведення СРД, адже питанню часу проведення СРД законодавцем присвячено ч. 4 ст. 223, ч. 2 ст. 224, ч. 2 ст. 226 КПК України [1], та тим самим розкрито позицію законодавця щодо важливості вказаного моменту в кримінальному судочинстві, тому вважаємо за необхідне зазначити на таке формулювання вказівки про час проведення СРД – «час початку і закінчення процесуальної дії» [15, с. 96].

Іншим суттєвим недоліком, що знайшов своє вираження у вимогах до протоколу, на нашу думку, є відсутність вказівки на необхідність роз'яснення прав і обов'язків учасникам СРД, адже однією з найважливіших умов провадження СРД перед їх проведенням є обов'язок роз'яснити учасникам вказаної дії їх права і обов'язки, а також відповідальність, встановлену законом (ч. 3 ст. 223 КПК України) [1], тоді як недотримання вказаної вимоги законодавства може призвести

до визнання проведеної СРД незаконною, а отримані докази – недопустимими. Вказане зумовлено тим, що протокол СРД відображає багатосторонні правовідносини, які мають певні правові наслідки, що мають місце між слідчим, прокурором чи іншою уповноваженою на їх проведення особою, та підозрюваним, потерпілим, свідком, спеціалістом, експертом, перекладачем, понятими, іншими учасниками, які, приймаючи участь у її провадженні, відповідно мають певне коло прав та обов'язків, як знаходять своє відображення у протоколі. Тому, законодавством передбачено саме обов'язок, а не право дізнавача забезпечити роз'яснення процесуальних

прав, обов'язків і відповідальності учасникам певної СРД, тоді як підтвердженням факту їх роз'яснення може свідчити протокол СРД, у якому зазначене засвідчується підписами осіб, яким їх роз'яснено.

Підсумовуючи вищевикладене наголосимо, що в ході дізнання може проводитись ряд СРД, правильним є вказання у КПК України дізнавача як особи, яка уповноважена проводити такі СРД як допит (ст. 224–225), пред'явлення для впізнання (ст. 228, 229), обшук (ст. 234–236), огляд (ч. 3 ст. 214, ст. 237), освідкування особи (ст. 241), слідчий експеримент (ст. 240), освідкування особи, подавати клопотання й брати участь у розгляді.

Анотація

У статті визначено особливості провадження окремих слідчих (розшукових) дій у кримінальних провадженнях по кримінальних проступках, що надало можливість з'ясувати проблемні питання під час їх проведення, зокрема обґрунтовано необхідність внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України в частині закріплення дізнавача як особи, яка уповноважена проводити допит (ст. 224–225), пред'явлення для впізнання (ст. 228, 229, 231), обшук (ст. 234–236), огляд (ч. 3 ст. 214, ст. 237), освідкування особи (ст. 241), слідчий експеримент (ст. 240), освідкування особи, подавати клопотання й брати участь у розгляді. Виходячи з потреб правозастосовної практики, пропонується розширити закріплений у ч. 1 ст. 225 Кримінального процесуального кодексу України перелік інших обставин, які можуть унеможливити допит в суді свідка, потерпілого або вплинути на повноту чи достовірність показань задля забезпечення ефективності застосування відповідного засобу кримінального процесуального доказування. З'ясовано, що допит свідка, потерпілого, у тому числі одночасний допит двох чи більше вже допитаних осіб, під час досудового розслідування кримінальних проступків в порядку ст. 225 Кримінального процесуального кодексу України проводиться з дотриманням правил проведення допиту під час судового засідання, а отже, хід і результати його проведення фіксуються в журналі судового засідання. Тож вважається за необхідне отримувати завірену належним чином копію з журналу судового засідання, в якому зафіксовано такий допит, для її долучення до матеріалів кримінального провадження. Встановлено, що без попереднього погодження з прокурором можуть проводитись такі слідчі (розшукові) дії: допит потерпілого, свідка, підозрюваного, у тому числі одночасний допит двох чи більше вже допитаних раніше осіб; пред'явлення особи, речей для впізнання; огляд, що не пов'язаний з проникненням до житла та іншого володіння особи, або зазначений огляд у випадку отримання дозволу його власника; огляд й обшук житла та іншого володіння особи в невідкладних випадках; обшук житла чи іншого володіння особи, особистий обшук без ухвали суду (в окремих передбачених законом випадках); обшук особи в разі її затримання в порядку ст. 207, 208 Кримінального процесуального кодексу України або під час проведення обшуку житла, коли в особи, яка його проводить, є достатні підстави вважати, що певна особа переховує при собі предмети чи документи, які мають значення для кримінального провадження; слідчий експеримент, за виключенням випадків проведення його в житлі чи іншому володінні, коли відсутня добровільна згода особи, яка ними володіє; призначення експертизи, окрім випад-

ків примусового залучення особи для проведення медичної або психіатричної експертизи, що потребує ухвали слідчого судді.

Ключові слова: дізнавач, дізнання, орган дізнання, досудове розслідування, кримінальне провадження, слідчі (розшукові) дії.

Matviichuk V.O. Investigative (research) actions during the investigation in criminal proceedings on criminal misdemeanors

The article defines the peculiarities of the conduct of certain investigative (search) actions in criminal proceedings for criminal misdemeanors, which provided an opportunity to clarify problematic issues during their conduct, in particular, the need to amend the Criminal Procedural Code of Ukraine in terms of establishing the inquirer as a person authorized to conduct an interrogation (Articles 224–225), presentation for identification (Articles 228, 229, 231), search (Articles 234–236), inspection (part 3 of Article 214, Article 237), examination of a person (Art. 241), investigative experiment (Art. 240), examination of a person, to submit a petition and participate in the proceedings. Based on the needs of law enforcement practice, it is proposed to expand the provisions set out in Part 1 of Art. 225 of the Criminal Procedure Code of Ukraine, a list of other circumstances that may make it impossible to interrogate a witness, a victim in court or affect the completeness or reliability of testimony in order to ensure the effectiveness of the application of the appropriate means of criminal procedural evidence. It was found that the interrogation of a witness, victim, including the simultaneous interrogation of two or more already interrogated persons, during the pre-trial investigation of criminal misdemeanors in accordance with Art. 225 of the Criminal Procedure Code of Ukraine is conducted in compliance with the rules of interrogation during a court session, and therefore, the course and results of its conduct are recorded in the journal of the court session. Therefore, it is considered necessary to obtain a duly certified copy of the log of the court session, in which such an interrogation is recorded, for its inclusion in the criminal proceedings. It has been established that the following investigative (search) actions may be carried out without prior approval of the prosecutor: interrogation of the victim, witness, suspect, including simultaneous interrogation of two or more previously interrogated persons; presenting a person, things for identification; an inspection that is not related to the intrusion into a person's home or other property, or the specified inspection in the case of obtaining the permission of its owner; inspection and search of a person's home and other possessions in urgent cases; search of a person's home or other property, personal search without a court order (in certain cases provided for by law); search of a person in case of his detention in accordance with Art. 207, 208 of the Criminal Procedure Code of Ukraine or during a house search, when the person conducting it has sufficient grounds to believe that a certain person is hiding objects or documents that are important for criminal proceedings; an investigative experiment, with the exception of cases of conducting it in housing or other property, when there is no voluntary consent of the person who owns it; appointing an examination, except for cases of forced involvement of a person for medical or psychiatric examination, which requires a decision of the investigating judge.

Key words: investigator, inquiry, inquiry body, pre-trial investigation, criminal proceedings, investigative (search) actions.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 12 квіт. 2012 р. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/4651-17>
2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень : Закон України від 22 листоп. 2018 р. № 2617-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2617-19>

3. Шепітько В. Система слідчих дій за кримінальним процесуальним законом та механізм її реалізації у криміналістиці. *Право України*. 2013. № 11. С. 203–207.
4. Лук'янчиков Є. Д., Лук'янчиков Б. Є. Негласні слідчі (розшукові) дії – засоби процесуального доказування. *Право України*. 2014. № 10. С. 107–110.
5. Гринюк В. О. Реалізація змагальності сторін щодо отримання доказів під час досудового розслідування. *Вісник кримінального судочинства*. 2015. № 2. С. 26.
6. Погорецький М. Теорія кримінального процесуального доказування: проблемні питання. *Право України*. 2014. № 10. С. 12-25.
7. Шевчишен А.В. Доказування стороною обвинувачення у досудовому розслідуванні корупційних злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг : теорія і практика : монографія. К. : Алерта, 2019. 526 с.
8. Капліна О. В. Проблеми вдосконалення нормативного регулювання проведення слідчих (розшукових) дій. *Вісник кримінального судочинства*. 2015. № 1. С. 42.
9. Старенький О. С. Щодо визначення меж доказування у кримінальному провадженні. *Часопис Нац. ун-ту «Острозька академія»*. Серія «Право». 2014. № 1(9). URL : <http://www.lj.oa.edu.ua/articles/2014/n1/14sosvkr.pdf>
10. Старенький О. С., Сергеева Д. Б. Слідчі (розшукові) дії як засоби отримання доказів у кримінальних провадженнях щодо неповнолітніх : до визначення поняття. *Вісник кримінального судочинства*. 2017. № 1. С. 81-89
11. Досудове розслідування кримінальних проступків : метод. рек. / С. С. Чернявський, М. С. Цуцкірідзе, Р. М. Дударець та ін. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2019. 160 с.
12. Весельський В. К. Сучасні проблеми допиту (процесуальні, організаційні і тактичні аспекти): дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. К., 1999. 212 с.
13. Карпушин С. Ю. Проведення слідчих (розшукових) дій: дис. ... канд. юрид. наук. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2016. URL: http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/1421/1/karpushin_dis.pdf.
14. Бахін В. П. Допит: лекція. К.: НАВСУ, 1999. 40 с.
15. Карпіка С. М. Фактичні та правові підстави проведення слідчих (розшукових) дій. *Науковий вісник Ужгородського Національного університету*. Серія «Право». 2013. Спец. вип. Т. 1. С. 93–96.